

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2023

Domnului Nicolae-Ionel CIUCĂ**Președintele Senatului**

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,
formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE**asupra**

**Legii pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor
naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea art. 319 alin. (10) lit. d)
din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal**

La data de 25 noiembrie 2023, Parlamentul României a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea art. 319 alin. (10) lit. d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (PL-x nr. 605/2023).

Legea transmisă la promulgare aduce o serie de modificări regimului juridic aplicabil prosumatorilor prin realizarea distincției între prosumatorul persoană juridică și prosumatorul persoană fizică. Modificările aduse vizează și o serie de norme care reglementează activitatea acestora, precum creșterea limitei de putere instalată pentru care se poate solicita compensare cantitativă la 400 kW, introducerea, în definiția prosumatorului, a posibilității de a stoca energia, de a vinde

direct energia unui alt consumator racordat direct la instalația de producție și de a se compensa energia produsă în exces cu cea consumată la alt loc de consum, dacă este la același furnizor și la același operator de distribuție. Totodată, actul normativ dispune creșterea la 900 kW a limitei puterii instalate a centralei prosumatorului până la care acesta nu plătește dezechilibrele cauzate în rețea.

Având în vedere conținutul normativ al legii transmise la promulgare, apreciem că se impune reanalizarea acesteia de către Parlament, pentru motivele dezvoltate în cele ce urmează.

Forma în vigoare a art. 3 pct. 92 din Legea nr. 123/2012, asupra căreia legea supusă reexaminării nu intervine, definește producătorul de energie electrică, astfel: *„92. producător de energie electrică - persoana fizică sau juridică având ca specific activitatea de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare”*, iar la art. 10 din Lege se stabilește, ca regulă generală, că producătorii de energie electrică cu capacități mai mari sau egale de 1 MW sunt supuși licențierii, activitatea fiind, astfel, realizată ca activitate primară, identic cu orice alt producător.

Potrivit art. I pct. 2 din legea supusă reexaminării: *„2. La articolul 3, punctul 95 se modifică și va avea următorul cuprins: „95. prosumator – clientul final care își desfășoară activitățile în spațiul propriu deținut cu orice titlu, aferent unui punct de delimitare cu rețeaua electrică, precizat prin certificatul de racordare, care produce energie electrică din surse regenerabile pentru propriul consum și care: a) poate stoca și vinde energie electrică produsă sau stocată furnizorului de energie electrică cu care acesta are încheiat contract de furnizare a energiei electrice și/sau consumatorilor racordați la barele centralei electrice; b) poate compensa financiar excedentul de energie electrică produs și livrat la un loc de producere și consum cu energia electrică consumată din rețea pentru alte locuri de consum și/sau locuri de producere și consum ale acestora: (i) dacă serviciul de furnizare pentru locurile de consum și/sau locurile de producere și consum respective este prestat de același furnizor de energie electrică; (ii) dacă locurile de consum și/sau locurile de producere și consum sunt racordate la rețeaua electrică a aceluiași operator de distribuție a energiei electrice, cu condiția ca producerea de energie electrică să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară;”*.

Față de cele de mai sus, reiese că este necesar ca norma menționată să fie completată, în scopul corelării cu art. 3 pct. 92 și cu art. 10 din Legea nr. 123/2012, prin indicarea expresă a pragului de putere până la care acționează noțiunea de prosumator.

De asemenea, completarea adusă definiției prosumatorului la art. 3 pct. 95 lit. b) pct. (ii) din legea supusă reexaminării, potrivit căreia prosumatorul poate compensa financiar excedentul de energie electrică produsă și livrată la un loc de producere și consum cu energia electrică consumată din rețea pentru alte locuri de consum și/sau locuri de producere și consum ale acestora „dacă locurile de consum și/sau locurile de producere și consum sunt racordate la rețeaua electrică a aceluiași operator de distribuție a energiei electrice, cu condiția ca producerea de energie electrică să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară;” se poate constitui într-o barieră în ceea ce privește accesul prosumatorilor la piața de energie electrică. Având în vedere faptul că furnizorul gestionează relația cu operatorii de distribuție pentru locurile de consum ale clientului final prosumator, se impune reanalizarea acestui efect.

La nivel european, Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică stabilește norme pentru a asigura funcționarea pieței interne de energie electrică, precum și cerințe legate de dezvoltarea de energie din surse regenerabile și de politica de mediu, în special norme specifice pentru anumite tipuri de instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu privire la responsabilitatea în materie de echilibrare, dispecerizare și redispecerizare, precum și un prag pentru emisiile de CO₂ pentru noua capacitate de generare, în cazul în care această capacitate este supusă unor măsuri temporare pentru asigurarea nivelului necesar de adecvare a resurselor, și anume mecanismelor de asigurare a capacității.

Astfel, art. 5 alin. (1) din Regulament definește responsabilitatea în materie de echilibrare, stabilind că: „toți participanții la piață sunt responsabili pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistem (denumită în continuare „responsabilitatea în materie de echilibrare”). În acest scop, participanții la piață fie sunt părți responsabile cu echilibrarea, fie își deleagă prin contract responsabilitatea unei părți responsabile cu echilibrarea la alegerea lor. Fiecare parte responsabilă cu echilibrarea poartă răspunderea financiară pentru dezechilibrele sale și depune eforturi pentru a fi echilibrată sau contribuie la echilibrarea sistemului electroenergetic”. De asemenea, alin. (2) al art. 5 din același act normativ stabilește în mod expres și limitativ trei situații în care statele membre pot prevedea derogări de la responsabilitatea în materie de echilibrare, printre care și în cazul: „(b) instalațiilor de producere a energiei electrice care utilizează surse

regenerabile de energie, cu o putere instalată de producere a energiei electrice mai mică de 400 kW”, iar potrivit alin. (4) al art. 5: „*pentru instalațiile de producere a energiei electrice puse în funcțiune începând de la 1 ianuarie 2026, alineatul (2) litera (b) se aplică numai instalațiilor de producere care utilizează surse regenerabile de energie și care au o putere instalată de producere a energiei electrice mai mică de 200 kW*”. Prin urmare, regulamentul indică, în timp, trecerea spre un sistem în care derogările sunt limitate, nu extinse, pentru a se asigura internalizarea unor costuri de către prosumatori.

Însă, potrivit art. I pct. 3 din legea supusă reexaminării: «*3. La articolul 21, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Responsabilitatea în materie de echilibrare nu se aplică prosumatorilor cu o putere instalată de producere a energiei electrice mai mică de 900 kW. Responsabilitatea în materie de echilibrare revine furnizorului acestora, conform reglementărilor ANRE”*».

Noua limită reglementată reprezintă mai mult decât dublul limitei admise prin regulamentul european, iar prin raportare la dispozițiile art. 5 alin. (4) din Regulament, începând cu 1 ianuarie 2026, limita care prevedea posibilitatea statelor de a institui o astfel de exceptare este și mai redusă, la 200 kW. Efectul acestei exceptări de la responsabilitatea pentru dezechilibrele cauzate în sistem și transferul responsabilității strict asupra furnizorului, în condițiile reglementate de ANRE, implică costuri suplimentare, suportate de consumatorul final.

Mai mult, această dispoziție a fost introdusă printr-un amendament admis în Camera Deputaților, Cameră decizională, în urma raportului comun al Comisiei pentru politică economică, reformă și privatizare și Comisiei pentru industrii și servicii. Pentru respectarea cerinței ca legea să fie opera comună a celor două Camere ale Parlamentului, este necesar ca și Senatul, în calitate de primă Cameră competentă, să evalueze oportunitatea modificărilor nou introduse.

Nu în ultimul rând, este necesar ca norma menționată să fie corelată și cu dispozițiile art. 3 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 27/2002, care includ o parte a dezechilibrelor în mecanismul general de stabilire a prețului final facturat de către furnizori, precum și cu cele ale art. 21 alin. (6) lit. f) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), potrivit căreia: „(6) *Statele membre instituie un cadru favorabil pentru promovarea și facilitarea dezvoltării autoconsumului de energie din surse regenerabile, pe baza unei evaluări a barierelelor nejustificate existente în calea autoconsumului de energie din surse*

regenerabile și a unei evaluări a potențialului acestui autoconsum pe teritoriile lor și în cadrul rețelelor lor energetice. Printre altele, respectivul cadru favorabil: (...) (f) asigură faptul că autoconsumatorii de energie din surse regenerabile contribuie într-un mod adecvat și echilibrat la partajarea costurilor totale ale sistemului atunci când energia electrică este introdusă în rețea”.

La art. I pct. 1 și pct. 4 din legea supusă reexaminării este introdusă definiția compensării cantitative și este reglementată o nouă limită a puterii instalate pentru care furnizorii de energie electrică vor fi obligați să realizeze o compensare cantitativă, respectiv 400 de kW.

Astfel, potrivit art. I pct. 1 din legea supusă reexaminării, cu referire la art. 3 din Legea nr. 123/2012: *«1. La articolul 3, după punctul 23 se introduce un nou punct, punctul 23¹, cu următorul cuprins: „(23¹) compensare cantitativă - procesul prin care furnizorul de energie electrică precizează în factura/facturile emise prosumatorului care deține centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 400 kW pe loc de consum, cantitatea de energie electrică consumată din rețea de către prosumator, cu prețul energiei electrice active prevăzut în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între furnizor și prosumator, la care se adaugă tarifele și taxele legal prevăzute și cantitatea de energie electrică produsă și livrată de către prosumator la un preț egal cu prețul energiei electrice active, fără taxe și tarife, facturând lunar diferența”».*

În mod corelativ, prin art. I pct. 4 s-a modificat art. 73¹ alin. (3) din Legea nr. 123/2012, stabilindu-se noua limită pentru compensarea cantitativă și introducându-se noi obligații pentru furnizorii de energie, astfel: *„la solicitarea prosumatorilor care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată de cel mult 400 kW pe loc de consum și cu care încheie/au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică sunt obligați: a) să realizeze o compensare cantitativă între energia electrică livrată și energia electrică consumată din rețeaua electrică de către aceștia într-o perioadă de facturare, conform unei metodologii specifice ANRE; b) să deconteze cantitățile de energie electrică în procesul de compensare cantitativă utilizând prețul energiei electrice active prevăzut în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între furnizor și prosumator; c) să nu includă în prețul energiei electrice active utilizat la decontare conform lit. b) costul cu dezechilibrele, componenta de furnizare și taxe precum: TVA, servicii de transport și distribuție, servicii de sistem, contribuția de cogenerare, certificate verzi, acciza; d) să includă*

ca poziții distincte în factura pentru energie electrică furnizată prosumatorului în calitate sa de consumator, componenta de furnizare și taxele prevăzute la lit. c), conform reglementărilor ANRE; e) să emită facturi pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și livrată în rețeaua electrică, în numele și în contul prosumatorilor pentru persoane fizice și juridice care au obligația legală de a emite facturi conform Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare”.

În forma în vigoare a art. 73¹ alin. (3) din Legea nr. 123/2012 se prevede că:
„(3) La solicitarea prosumatorilor care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată de până în 200 kW și cu care au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică sunt obligați: a) să realizeze în factura prosumatorilor o compensare cantitativă, respectiv să factureze doar diferența dintre cantitatea de energie consumată și cantitatea de energie produsă și livrată în rețea”.

Totodată, potrivit art. III din legea supusă reexaminării: *„compensarea cantitativă prevăzută la art. 3 pct. 23¹ din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, se aplică și contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile încheiate între furnizor și prosumator, aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi”.*

Prin această normă tranzitorie, efectul noilor condiții aplicabile privind compensarea cantitativă se va extinde inclusiv asupra contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile deja încheiate între furnizori și prosumatori, cu implicații asupra securității raporturilor juridice. În condițiile în care părțile și-au asumat o serie de drepturi și obligații într-un context determinat și în considerarea capacității efective de aplicare a acestui mecanism, noile reguli privind compensarea cantitativă aplicate și contractelor aflate în curs de derulare ar putea genera o presiune suplimentară asupra uneia dintre părțile contractante, cu consecințe și asupra prețurilor finale.

În mod corelativ, eliminarea perioadei de 24 de luni în care diferența dintre cantitatea produsă și cea consumată putea fi consumată de prosumatori, raportată în facturile prosumatorilor potrivit art. 73¹ alin. (3) lit. b) din legea aflată în vigoare, va genera aplicarea imediată a obligațiilor de compensare și de decontare a cantităților de energie electrică în procesul de compensare cantitativă utilizând prețul energiei

electrice active prevăzut în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între furnizor și prosumator.

Totodată, potrivit art. I pct. 4 din legea supusă reexaminării cu referire la art. 73¹ alin. (2) din Legea nr. 123/2012 se prevede că: *„(2) Autoritățile publice locale care dețin capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile realizate, parțial sau total, din fonduri publice, beneficiază din partea furnizorilor cu care au contract de furnizare a energiei electrice, la cerere, de serviciul de regularizare financiară între energia livrată și energia consumată din rețea”*.

Soluția legislativă propusă nu îndeplinește cerințele de claritate a legii, fiind susceptibilă a crea confuzie prin faptul că, pe de o parte, nu se specifică la ce capacitate maximă instalată de producere deținută de autoritatea publică locală se referă, iar pe de altă parte, intră în contradicție cu prevederea de la art. 73¹ alin. (4) lit. b) care va deveni general aplicabilă pentru toți prosumatorii la care se referă alin. (1), respectiv cei cu putere instalată mai mare de 900 kW. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 73¹, alin. (4) lit. b), *„(4) La solicitarea prosumatorilor și autorităților publice locale care produc energie electrică în unități de producere a energiei cu puterea instalată prevăzută la alin. (1), care încheie/au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică semnatori ai acestor contracte sunt obligați: (...) b) să realizeze regularizarea financiară între energia electrică livrată și energia electrică consumată din rețea”*.

Dintr-o altă perspectivă, la art. I pct. 4 din legea supusă reexaminării cu referire la art. 73¹ alin. (3) lit. e) din Legea nr. 123/2012 se prevede că: *„La solicitarea prosumatorilor care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată de cel mult 400 kW pe loc de consum și cu care încheie/au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică sunt obligați: (...) e) să emită facturi pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și livrată în rețeaua electrică, în numele și în contul prosumatorilor pentru persoane fizice și juridice care au obligația legală de a emite facturi conform Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare”*.

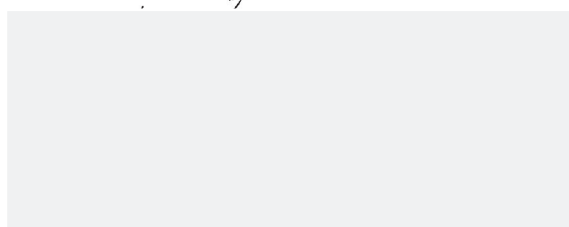
Considerăm că stabilirea acestei obligații în sarcina furnizorilor de energie electrică necesită clarificări în ceea ce privește efectele în planul drepturilor și obligațiilor comerciale, inclusiv obligațiilor de ordin fiscal, întrucât soluția legislativă echivalează, în esență, cu un transfer de costuri administrative de la prosumator la furnizor, în condițiile în care, fiecare reprezintă participanți activi la

piața de energie electrică, prezumtiv egali în drepturi și obligații. De altfel, expunerea de motive nu justifică soluția legislativă ce va avea ca efect transferul integral al unor costurilor ocazionate de operațiuni administrative asociate unui act de comerț de la un participant la piața de energie electrică – prosumatorul - la un alt participant – furnizorul. De asemenea, nu sunt detaliate motivele pentru care prosumatorul nu poate fi direct responsabil de îndeplinirea obligațiilor sale administrative și fiscale, direct asociate unor activități proprii generatoare de venituri, pentru a căror inițiere și desfășurare a optat liber și fără constrângeri.

Simpla mențiune a obligației de facturare „*în numele și în contul prosumatorului*” este insuficientă pentru a facilita o corectă și echitabilă aplicare a regimului facturării, așa cum este acesta reglementat la art. 319 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, chiar și în condițiile creșterii limitei pentru care anumite categorii de persoane impozabile sunt scutite de la obligația emiterii de facturi aferente livrărilor de energie electrică de la 27 kW la 900 kW putere instalată, în condițiile art. IV din legea supusă reexaminării.

În subsidiar, orice creștere a capacităților de producție pentru care anumite categorii de persoane impozabile sunt scutite de la obligația emiterii de facturi aferente livrărilor de energie electrică necesită o minimă corelare cu obiectivele statului în materie de creștere a sustenabilității financiare și de asigurare a conformării fiscale. De aceea, în ipoteza în care legiuitorul decide cu privire la necesitatea sau oportunitatea unui tratament fiscal diferit pentru anumite categorii de livrări de energie electrică, evaluarea situației curente și indicarea considerentelor la baza deciziei sale trebuie să fie motivate corespunzător, iar condițiile nou-stabilite pentru acordarea de facilități sau scutiri, ori de transfer de responsabilități, trebuie să fie nu doar rezonabile și justificate obiectiv, ci și corelate cu restul legislației naționale, respectiv conforme normelor europene. Menționăm că în jurisprudența sa, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a clarificat aspecte relevante în legătură cu exploatarea de instalații fotovoltaice aflate pe sau lângă o clădire cu destinația de locuință în cauza C-219/12 Finanzamt Freistadt Rohrbach Urfahr împotriva Unabhängiger Finanzsenat Außenstelle Linz/Thomas Fuchs.

Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea art. 319 alin. (10) lit. d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

~~PREȘEDINTELE ROMÂNIEI~~
~~KLAUS - WERNER IOHANNIS~~